

Slovní rovnice o jedné neznámé

Úvod

In: Kliment Šoler (author): Slovní rovnice o jedné neznámé. (Czech). Praha: Jednota československých matematiků a fyziků, 1949. pp. 3–4.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/402856>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

ÚVOD

Je-li v nějaké úloze závislost neznámé veličiny s ostatními veličinami vyjádřena slovy, mluvíme o slovních úlohách. Obsahují-li slovní úlohy mezi veličinou neznámou a mezi veličinami danými pouze jednoduché vztahy, řešíme takové úlohy přímo úsudkem. Jsou-li tyto vztahy složitější, sestavujeme raději podle znění úlohy rovnici, jejímž řešením dostaneme také řešení úlohy. Úlohy takové označují se krátce jako *slovní rovnice*.

Řešení slovních rovnic patří mezi příklady, jež činí většině lidí a samozřejmě také žákům ve škole značné potíže. Vyplyvá to částečně již z úlohy samé. Žák dostane v takové úloze číselný materiál nezpracovaný a musí si podle znění úlohy nejprve připravit potřebné početní výrazy, z nichž pak teprve může sestavit rovnici. Právě toto sestavení rovnice činí největší obtíže, kdežto vlastní řešení je pak již poměrně lehké.

Obecně nelze pro sestavování rovnic udati všeobecně platný postup, podle něhož by se daly slovní úlohy řešit přímo. Lze však uvést návod, jehož užití povede vždy k cíli. Nestačí ovšem naučiti se nějakému pravidlu, nýbrž potřebná zkušenost získá se promyšlením a řešením řady takových úloh. Ukazuje se, že slovní rovnice se dají rozdělit do několika hlavních skupin, jichž řešení je zcela obdobné. Kdo propočítá z každé takové skupiny několik příkladů, bude umět řešit i všechny příklady podobného rázu. Úkolem tohoto spisku jest dáti k tomu příležitost. Malý jeho rozsah však nutí, aby se omezil pouze na základní druhy úloh. Na rozdíl od učebnic omezuje se pouze na slovní rovnice o jedné neznámé. Předpokládá tudíž znalost mechanického řešení sestavené rovnice.

Spisek obsahuje u každého typu úloh několik ukázek sestavení rovnice, dále uvádí několik dalších neřešených příkladů k procvičení látky. Řadu dalších vhodných příkladů nalezne čtenář v některé učebnici pro III. a hlavně pro IV. třídu škol středních nebo z některé ze sbírek příkladů uvedených na konci knihy.

Spisek omezuje se pouze na úlohy, jež se dají řešiti užitím rovnic o jedné neznámé. Úlohy vedoucí k rovnicím o více neznámých vyjdou snad později samostatně.